

Utviklingsgeografi. J. Hesselberg, red. Oslo, Tano Aschehoug, 1998. 305 s., ill., 25 cm. Pris ej oplyst.

Bogen er et djærvt forsøg på at sammenstille en kritisk lærebog for de skandinaviske landes studenter om emnet. I forsøget deltog 13 geografer under redaktion af Jan Hesselberg. Lad det være sagt straks: en egentlig lærebog er der ikke tale om, snarere en ordnet og illustrativ artikelsamling, der refererer til forfatterens selvvalgte stofområder. Som artikelsamling giver bogen en god oversigt over spændvidden i skandinavisk u-landsgeografi - særligt i relation til 'bæredygtig udvikling' - omend bidragene varierer meget med hensyn til specialiseringsgrad og nyhedsværdi. Idéen har tydeligvis været at belyse større stofområder under anvendelse af regionale eksempler, forfatterne har særligt kendskab til. Bogen er derved blevet meget 'patchwork'-agtig, men virker også ganske frisk derved. Det er næppe rimeligt at forsøge at bedømme kvaliteten i de enkelte bidrag, som belyser emner fra: underudvikling/udvikling, befolkning og folketællinger, migrationer, fødevarerproduktionskæder, landskabsforandringer, uddannelsesproblemer, kvinder og køn, arbejdsorganisation i Nigeria, globalisering og økonomisk omstrukturering, politisk geografi og udvikling, bæredygtig urbanisering og, til sidst, fattigdom i nord-syd-perspektivering. Bogen giver en introduktion til den mangesidige problematik vedr. u-landene gennem mange læseværdige indlæg uden at docere løsninger. Samtidigt giver den også et vist indtryk af de mange frugtbare tilgange, som man på de skandinaviske universiteter har til emnet. Den er fuldt på højde med flere udenlandske tilsvarende forsøg og dertil, prisværdigt, på skandinaviske sprog.

Sofus Christiansen

Cityports, coastal zones and regional change - international perspectives on planning and management. B. Hoyle, ed. Chichester, Wiley, 1996. XVI, 316 s., ill., 24 cm. GBP 45,-.

En havn fungerer som adgang til og knudepunkt i en serie af transportnetværk, mens en by er et center i socio-økonomiske og politiske systemer. De to funktioner behøver ikke at interagere, men gør det almindeligvis. Det normale er, at havnen er en væksthæder for byen, og at byens liv indvirker på havnens aktivitetsmønster. Og det almindelige billede af samspillet mellem havn og by er komplekst og

veletableret, også selv om teknologisk og organisatorisk udvikling har svækket de funktionelle bånd mellem de to. Yderligere spiller havne sammen med større eller mindre baglande eller regioner. Dette samspil er knapt så tydeligt som det havnebyinterne, men er ligeså varieret og omfatter blandt andet miljøspørgsmål, økonomi og politik. Bogen sigter på at analysere samspil mellem havn og by og havnebyernes rolle for udviklingen og planlægningen af de kystzoner, hvor de er beliggende. Der præsenteres en række, især europæiske, case studier, som spænder fra planlægning af havnefronter til ikke transportrelateret anvendelse til potentiel regional integration og storbykonkurrence. Case studierne danner baggrund for et overblik, og problemstillingen sættes i sammenhæng med kravet om bæredygtig udvikling (sustainability). Begreber som intermodalism og multimodalism behandles særskilt, og bogen afsluttes med en diskussion om planlægningsstrategier og sammenstiller samspilsproblematikken med kravene til fremtidig udvikling. Det er en god og relevant bog, som med kompetent videnskabelig basis giver et overordnet billede af en kompliceret sammenhæng. Den henvender sig til transportgeografer, bygeografer og havne- og kystzoneplanlæggere.

Christian Wichmann Matthiessen

S. Musterd, W. Ostendorf & M. Breebaart: Multi-ethnic metropolis - patterns and policies. The GeoJournal library, 43. Dordrecht, Kluwer, 1998. vii, 208 s., ill., 25 cm. GBP 67,-.

Bogen er et led i en række systematiske studier af de vest-europæiske storbyers udvikling og struktur, der udføres af et af Europas førende centre for socialgeografi. Bogen er samtidig en faglig status af viden på feltet. Dens baggrund er en stigende erkendelse af voksende sociale problemer i Europas storbyer, tildels som følge af globaliseringen og udviklingen af den postindustrielle økonomi. Den økonomiske omstrukturering medfører omfattende ændringer på arbejdsmarkedet med høj ledighed og massiv udstødning til følge. Det rammer ikke mindst immigranterne hårdt. Disse problemer reduceres ikke trods den nuværende kraftige økonomiske vækst. Der er derfor god grund til at undersøge de bymæssige forandringer og mulige bypolitiske tiltag. En stor del af den eksisterende viden på feltet er baseret på amerikanske erfaringer og forskning, men som forfatterne konkluderer har den "amerikansk